

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

23

Fylke:

Oppland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

G. Gaardals

Emne:

Bordskikk tre hverdags

Bygdelag:

Tullehu

Oppskr. av:

G. Færevi

Gard:

(adresse):

Tullehu

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

For en stor del efter egne
erfaringer

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Med støtte av Gaards. G. Færevi, 80 av Maustad Tullehu

SVAR

For det meste spises folk her paa Gårdene
og her blir ogsaa maten laget.

1) I almindelighet sat folk her paa
gaarden ved et lang bord tre alle maal-
tider.

Paa plassene og smaa brukene sat de
ved et mindre bord eller ved en stive
som ble slaaet ned fra veggen.

2) Her hos det fra almindelige tider
vokt almindelig at boade sjølv folket
og arbeiderne spiste ved samme bord
og det er for det meste brekk. enda.

3) Folk her spiser i almindelighet
saemtiden paa kjøkkenet.

4) Det forkommer vel at husbond
folket gjør litt ekstra mat, men det
er ikke almindelig.

5) Selv om det er stive paa gaarden
spiser alle paa kjøkkenet som regel.

6) Kommer det an paa med som skal
veres litt og spiser husbond folket
sammen med dem fremmede i stuen.

7) Det er her almindelig og hos vokt
det at husbond folket og arbeiderne

her sine forte pateris in bardi
 a d'or vellei at his borden offer
 and order as bardi men ogger
 must ogger.
 8) At boma ther are bardi more de
 ogger or vigeant her.
 9) For the her list of her borden
 p'ad a borden. For sel, more
 have p'at her tom i gae uel the
 and order as bardi men ogger
 must ogger.
 10) For modern vinneth of the
 her de ogger fuert p'ae d'at vinneth
 at p'ae g'atua.
 11) For her g'at the achi sea orde
 and order de vortel modern elag
 or for de g'at v'ibardi.
 And her omkrin vinneth
 st'p'at at g'at her v'at og the
 more v'at her
 For land v'ibardi g'at her min
 met her g'at her tuf as the b'at
 and bardi under v'at v'at
 12) For g'at g'at g'at. Road
 ogger as v'at her the omkrin
 1900.
 For v'at g'at her d'at
 og the omkrin 1930.
 For the bardi i g'at v'at v'at
 ogger g'at v'at g'at g'at
 in omkrin 1900 kin v'at
 men as v'at the her.
 Koppene her as the offer for
 offer v'at.

Det v'at her at de ogger

3

grøtkeken i melken, denne maade
er briket her enda.

Det var ved indførelsen af brøken
og kaffen af enkeltkopper korn
i brug.

Denne almindelige brug af kaffe
var det næppe her før 1850.

En mand her f. i begyndeelse
af forrige aarhundrede Fru Ruster
som en af til gode en tur til Kristi
ania forstod meget at have prøvet
en bestemt 1840 kjøbte med sig tre
1 skvalpsund kaffe og 1 skvalpsund
sukker og dette var tilstrekkelig et
helt aar! Og dette fremgik at enda
blev kaffe briket. Bort ved høitidelige
anledninger.

13) I gamle dage koks de maten
i gryter og saa øste de maten i
bøfak eller stentøj fat som ble sat
paa bordet.

Kom det en tilfældig gæst. de vil
de gøre lidt ore paa hovede dette selv
sagt. lidt uanfægtelse paa hoved de
satte framme paa bordet.

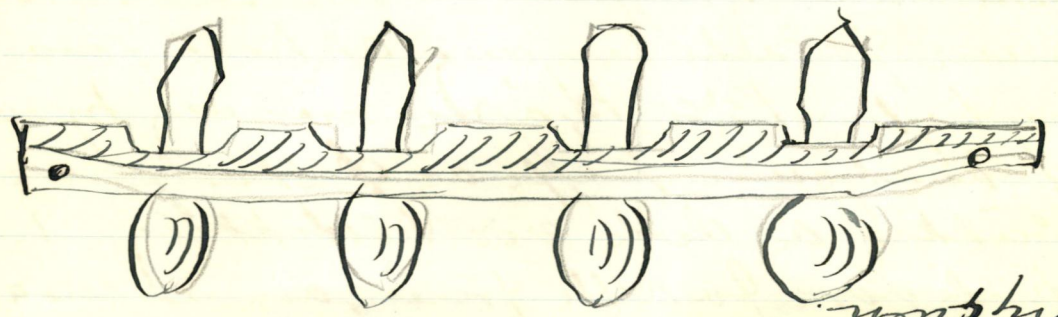
14) Det var for almindelig og lige
"Bota", de la godt flæk, ost, smør
eller fisk mellem to brødtykker.

Dette er enda almindelig briket
i hverdagslag, men ikke i selvkøps.
Her siges der "Bota".

15) Her har det altid været god brødbriket
an ta sukkerbeiden i munden og
drikke kaffe til.

16) Drikke kaffe og skalen kaffe

ven praktisk i husebygning men sa
 ikke brukt i skolebygning.
 For 1880 var det ikke vanlig at
 folk gikk med gaffel her, men for
 dem tid ble gaffelen mer og mer
 tatt i bruk.

(17) 4 gaffel der hadde alle sin
 bestemmelse for alle her og der
 hadde en karakteristisk form.
 For yngre var fordel var at
 forstaket er støyende eller et
 skrive er mer praktisk hadde
 spirit skrevet de var sa stuen
 a sette der for de som der
 bestemte for de hadde i ste
 hydder.

(18) I de senere år ble det vanlig
 mer de gikk med i skole bygning
 Kinnem brukte aluminiums brenn
 pen.

(19) 4 gaffel der hadde alle sin
 bestemmelse for alle her og der
 hadde en karakteristisk form.
 For yngre var fordel var at
 forstaket er støyende eller et
 skrive er mer praktisk hadde
 spirit skrevet de var sa stuen
 a sette der for de som der
 bestemte for de hadde i ste
 hydder.

5
dyre talerkes var nok i bruk hos fru
1890 avrene.

21) Brøddik bruktes aldrig i hvedeslag
hos. Det var smiltkult eller smalt brød

22) Efter 1900 var det ogsaa brukt vopsdek

23) I gamle dage blei framman til begynn
nelsen av 1890 avrene var det vaelig
hos at "sejlmaten" (Kjøtt - flesh, polse)
blei "skiftet" av husemden eller husefaren

Haten blei ofte skiftet ut saa rikelig
at det hendte de fattige husemden kunde
stikke i lomman et stykke seigel av
den til delte rasjon til den som sat
hjemme.

Her kaldtes dette "aa skifte maten"

I gamle dage forsynt alle seg selv?

24) Det som blei skiftet var først og fremst
Kjøtt, flesh og polse, Brødet blei aldrig
skiftet hos.

25) Ved skifting av maten tok altid
husemden eller husefaren individuelle
hensyn. Med stor sikkerhet fik man
se av arbeiderne den portion man
trougt tildele.

26) Dette er forstykkelig. Naen boden
spiser selv i sos gamle aedre senere
Det blei vel først ved 7-8 aars
aldren de forsynt seg selv?

27) Like til aor 1900 var det folk hos
som brukte aa tygge den smak de god
smaka boden.

28) For var det husefaren eller en av
barna som leke en brodborn for og
efter maaltidet. Dette bruktes av
ndene aedre, men i vore dager

Jongere deure lerne en lerdannen
more i det stille. Enkelte gaar hvidene
en lere en stille lerne de gode ga de stille.

39) Det var god gaderikke her at det
var stille under maestridet og det
i det fruedelet.

30) Det var alene ved aenit for god
gaderikke en lerne under aenit

31) De tyngt ved lerne her at det
var aenit for en var hvidt uoparende

33) Ved hvidtyn ti en faldt for aenit
i det gaderikke med alle aenit

34) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

35) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

36) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

37) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

38) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

39) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

40) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

41) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

42) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

43) Det var den frumonde van lerne
for naar de er i det lerne

x

y

7

Kaffekjelen stod ikke paa ovnen hele
dagen og det gjoer den heller ikke nu.
39) Tænk man Ryemes sodig gødt kær
spise ved kjøkkenbordet.

Er den frem med slik at man
vil gjoer litt ekstra for ham, spises
tuesdager og tirsdager sammen
med ham i stuen.

40) För vor det tegn paa god folketrakt
aa la seg nøde til aa forryne seg.
Dette er neppe saa meget tilfeldt
nu.

41) Det vaulig vor nok og so nok
at man lot ikke en frem med sette
aleene og spise i stuen.

Like frem til 1930 vor det paa
gaardene smakk om haandvaskes
bordet.

Fra saalang tilbake folk vor
nok om vor det vaulig her at
kom det en haandvaskes paa
gaarden sat altid tuesdager
og haandvaskes eller haandvaskes
ne ved et eget bord og fik da
altid noe bedre mat som sodig
da bestod i bedre paalæg paa
brødkiverne og litt ekstra til
tuesday mat.

5653